

**KORONAWIRUS  
ALERT**

**24/7**



## Wsparcie biznesu 24/7 w dobie pandemii koronawirusa COVID-19 a wprowadzenie cen maksymalnych na produkty deficytowe

1. Ustalanie przez Ministra Zdrowia maksymalnych cen leków, wyrobów medycznych i środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego

Przepis art. 8 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 (...), dalej jako: „**Ustawa**”) wprowadził do polskiego porządku prawnego nowy mechanizm pozwalający na wpływanie na ceny określonych produktów.

Przytoczony przepis uprawnia **Ministra Zdrowia do ustalenia, w drodze obwieszczenia, maksymalnych cen leków (Rx, OTC), wyrobów medycznych oraz środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego**, które mogą być wykorzystane w związku z przeciwdziałaniem COVID-19. Wspomniane ceny mają być ustalane na podstawie informacji przekazywanych przez Głównego Inspektora Farmaceutycznego.

Przepis ten może rodzić istotne wątpliwości pod kątem:

- braku wskazania przesłanek, którymi Minister Zdrowia powinien kierować się przy ustalaniu ceny maksymalnej,
- braku **określenia czym jest cena maksymalna** – czy chodzi o cenę ostateczną produktu (dla konsumenta/pacjenta), czy o cenę pierwszej sprzedaży, co ma istotne znaczenie z perspektywy adresatów takiego obwieszczenia?
- braku możliwości (trybu) przedstawienia **propozycji cenowej przez przedsiębiorców** zaopatrujących rynek w określone produkty, albo przynajmniej przekazania Ministrowi Zdrowia danych pozwalających na ustalenie ceny maksymalnej w sposób uwzględniający wartość rynkową produktu.

W naszej ocenie potrzebne jest **doprecyzowanie art. 8 Ustawy poprzez nowelizację tego przepisu**. Warte rozważenia jest np. wprowadzenie trybu ustalenia ceny na podstawie przekazanych przez przedsiębiorców informacji o cenach sprzedaży produktu w ciągu ostatnich 12 miesięcy oraz ustalenia tych cen w górnych granicach.

## 2. Ustalania maksymalnych cen lub marż hurtowych i detalicznych dla określonych towarów i usług – postulaty UOKiK

Należy również zwrócić uwagę na szerszy kontekst, w jakim osadzony jest analizowany przepis. Stanowi on próbę zapobiegania problemom, które dotyczą wszystkich konsumentów i przedsiębiorców (w tym tych z branży farmaceutycznej), polegającym na wzrostach cen określonych produktów. W komunikacie Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z 17 marca 2020 r. zostało wskazane, że „**UOKiK nie wyklucza zmian prawnych w przygotowywanej specustawie dającej uprawnienia do egzekwowania i penalizowania sytuacji wykorzystywania strachu przed chorobą do zawyżania cen produktów. Zakładamy jednak możliwość pojawienia się dodatkowych mechanizmów sankcyjnych względem przedsiębiorców nadużywających swobody ustalania cen.**” (źródło: [https://www.uokik.gov.pl/aktualnosci.php?news\\_id=16322](https://www.uokik.gov.pl/aktualnosci.php?news_id=16322)).

W związku z trwającymi pracami nad projektem nowelizującym Ustawę, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów zgłosił do niego szereg propozycji zmian. Prezes UOKiK postuluje m. in.:

- możliwość określenia w drodze rozporządzenia **maksymalnych cen lub marż hurtowych i detalicznych towarów lub usług mających istotne znaczenie dla ochrony zdrowia lub bezpieczeństwa ludzi lub kosztów utrzymania gospodarstw domowych.**
- zakaz stosowania w obrocie cen lub marż wyższych niż określone w rozporządzeniu maksymalne ceny i marże;
- sprawowanie kontroli zastosowania się do maksymalnych cen i marż przez:
  - Inspekcję Farmaceutyczną;
  - Inspekcję Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych;
  - Inspekcję Sanitarną;
  - Inspekcję Handlową;
- możliwość zarządzenia kontroli przestrzegania maksymalnych cen i marż;
- możliwość nałożenia **przez Inspekcję Farmaceutyczną, Inspekcję Sanitarną oraz Inspekcję Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych** kary w wysokości od 5.000 do 5.000.000 zł za stosowanie cen lub marż wyższych niż maksymalne;
- możliwość nadania rygoru natychmiastowej wykonalności decyzji nakładającej karę finansową;
- możliwość nałożenia **przez UOKiK** kary w wysokości **do 10% obrotu**, jeżeli przedsiębiorca **choćby nieumyślnie** dopuścił się wielokrotnie, w przypadku wielu towarów/usług lub na dużą skalę naruszenia zakazu stosowania w obrocie cen lub marż wyższych niż maksymalne;
- możliwość nałożenia **przez UOKiK** kary w wysokości **do 5% obrotu (ale nie więcej niż 50.000.000 zł)** za choćby nieumyślne:
  - nieudzielenie informacji żądanych przez UOKiK lub udzielenie informacji nieprawdziwych lub wprowadzających w błąd;
  - uniemożliwienie lub utrudnianie UOKiK rozpoczęcia lub przeprowadzenia kontroli w zakresie przestrzegania maksymalnych cen i marż.

Zgodnie z postulatami UOKiK, rozporządzenie *może określać maksymalne ceny dla różnych poziomów obrotu towarowego lub uwzględniać skalę sprzedaży albo świadczenia usług i uwarunkowania regionalne, a przy ustalaniu wysokości maksymalnych cen może wziąć pod uwagę wysokość cen w okresie poprzedzającym wprowadzenie stanu zagrożenia epidemicznego.*

Zgodnie z informacją przekazaną na Twitterze przez UOKiK, „Dyskutowane są obecnie różne scenariusze, zaś wszystkie rozwiązania mają roboczy charakter. [...] Finalna propozycja zostanie przedstawiona po wszystkich uzgodnieniach przez rząd”. Opisane powyżej zmiany dot. możliwości ustalania cen lub marż maksymalnych są postulowane przez UOKiK, natomiast wciąż nie wiadomo czy znajdą się w projekcie nowelizacji przygotowywanej przez rząd.

Należy jednak pamiętać, że wprowadzenie takiego mechanizmu powinno być uprzednio skonsultowane z branżami, które mogą być adresatami nowych ograniczeń.

Ponadto projekt musi zostać jeszcze przyjęty przez rząd. W związku z tym proponowane brzmienie wspomnianych przepisów poznamy najprawdopodobniej w przeciągu kilku najbliższych dni.

## Jesteśmy do Państwa dyspozycji



### **Marcin Piekłak**

Senior Associate | Praktyka Life Sciences

E: marcin.piekłak@dzp.pl

M: +48 660 440 018



### **Marta Balcerowska**

Senior Associate | Praktyka Life Sciences

E: marta.balcerowska@dzp.pl

M: +48 660 440 032



### **Adam Ekk-Cierniakowski**

Associate | Praktyka Life Sciences

E: adam.ekk-cierniakowski@dzp.pl

M: +48 780 115 027